Seděl jsem tenkrát zrovna sám v hospodě „U prasklýho pádla“, propíjel se na dno půllitru bublinkový limonády a krátil si čekání na vlak studiem mapy. Vracel jsem se přitom v duchu na místa, kterýma jsem o víkendu prošel a v duchu už si sestavoval podrobnou zprávu z tohohle samotářskýho vandru pro kamarády, který pracovní povinnosti přinutily zůstat v létem přidušený Praze. Kolem bzučely neklidný mouchy, asi marně hledaly obraz císařpána.

„Ahoj, máš tu místo?“ ozval se mi najednou za zády chraplavej hlas.

Zvednu oči od zelený plachty a koukám, ke komu patří. Starej tramp, říkávali jsme takovejm ve skautu „klasici“. Já ten echt trampskej zevnějšek neberu tak vážně a stačí mi, když ven jedu v něčem přírodně zabarvenym a se starou tmavozelenou gemmou, ale tenhle vypadal, jako by vypad odněkud z Hurikánovo Dějin. Na hlavě měl koženej klobouk, na sobě zelenou ošoupanou bundu, snad vojenskou, a kostkatou košili se záplatama (kdo dneska ještě záplatuje?), kalhoty pláťáky, taky sešívaný. Jeho pefektně sbalená usárna byla evidentně prvoválečná. Kolem krku šátek, celej dojem trochu narušovaly jen rozbujelý prošedivělý zrzavý fousy, který připomínaly spíš nějakýho kavkazskýho povstalce.

„Ahoj. Ale jo,“ odpověděl jsem a vymotal volnou židli z popruhů svýho batohu.

Dotyčnej si hned sednul a ještě než si stačil objednat pivo, hned povídá:

„Jsem rád, že jsem tě konečně našel!“

„Uh, cože?“ koukám na něj. Vypadal solidně a netáhlo z něj, snad se na mě nevytasí s vlezle přehnanym kamarádováním a s tim, že mu jako na potvoru chybí pár drobáků na vlak.

„Jasně, promiň, my se neznáme. Já jsem nějakej Moták, a ty budeš Jerzy. Jerzy z Prahy, ne?“

„No, kamarádi mi tak říkaj,“ přikývl jsem nechápavě, „co se děje?“

„Psal jsi někam na web, že pojedeš do tohohle kraje. Já tu jsem celkem často, tak mě napadlo, že si na tebe zkusím počíhat u nádraží, no, a povedlo se,“ usmívá se a hned pokračuje:

„Totiž, to jsi ty, kdo loni do Trapsavce posílal Vlaštovku od Bílý skály, žejo? Myslel jsem, že budeš starší, ale...“

Má pravdu, se svou prvotinou jsem se loni skutečně týhle soutěže účastnil a dokonce i trochu zabodoval. Celkem mě to i překvapilo, protože jak jsem se pak doslech, povídek vo krásnejch slečnách, co přijdou v noci k ohni a potom se ukáže, že to byly všelijaký víly, divoženky nebo strašidla, není zrovna málo. Že by to byl nějakej obdivovatel mýho veledíla? Možný to je, sborníčků se tenkrát vytisklo celkem dost a navíc se celá povídka odehrávala v tomhle kraji.

„Jo, to jsem napsal já,“ přikývnu a snad se i trochu rozpačitě červenám.

Moták na mě spiklenecky mrkne:

„Tys jí tu potkal, viď? Potkal jsi Vlaštovku.“

Hospodskej mu přinese pivo, díváme se na sebe přes sklenice.

„Ne, to ne,“ řeknu omluvně, protože tušim, že ho tahle odpověď z nějakýho důvodu zklame, „jenom se mi ten nápad líbil, tak jsem z něj udělal povídku.“

Chlap na protější židli se zarazí a pak se z něj vysype:

„Ale vždyť jsi jí popsal přesně, úplně jsem jí poznal, to je celá vona. A navíc, vystih jsi takovej ten šmrnc... Přesně ten její druh šmrncu. Jsi si jistej?“ vykládá trochu zmateně.

„Jsem,“ pokrčím rameny. Vypadá smutně, až je mi ho trochu líto, ať už má třeba o kolečko víc nebo ne.

„Počkej chvilku...“ povídá zamyšleně, hrabe se v torně a za chvíli už drží v ruce starej, vlhkem zkroucenej sešit v pevnejch deskách. Nalistuje asi třetí stranu a pak ho přede mne položí na stůl:

„Tady...“

Přes celou stránku je nalepená zažloutlá černobílá fotka, na který stojí pět trempířů u ohniště

před nějakou nedovostřenou vápencovou skálou porostlou borovicema. Tři kluci, dvě holky, všichni podobně staromilsky ustrojený. Než si je stihnu pořádně prohlídnout, zastíní mi je Moták ukazovákem:

„Ferda," jede zleva prstem po postavách, „vedle něj stojim já," ukáže na vytáhlýho holobrádka, kterýmu může bejt tak sedmnáct, „Nelly, ta s náma jezdila jenom chvilku, Čopek," zarazí se a vrásky mu rozvrásněj čelo, „...a tady vedle Čopka Vlaštovka. Rok sedmdesát jedna."

Vlaštovce z fotky to sluší, nemá sice úplně takový ty televizní míry, ale všechno zas na správnym místě, to jo. Zpod obřího klobouku jí vykukujou světlý kudrnatý vlasy až po ramena, košile se sympaticky napíná, prostě hezká holka. Musím v duchu uznat, že noční návštěvnici z mý povídky je trochu podobná. Vlastně víc než trochu, mohla by to klidně bejt ona.

„Tohle je poslední společná fotka, co máme," povzdechne si Moták, „asi tě zajímá, proč ta tvá povídka přinutila takovýho dědka jako jsem já, aby tě stopoval až sem, žejo?"

Neurčitě kývnu hlavou a Moták to bere jako souhlas:

„Vono to není poprvý, co se mi s ní něco takovýho stalo..." zachmuří se a pak začne odjinud: „Víš, Vlaštovka byla výjimečná ženská, musel bys jí zažít naživo, abys to pochopil. Fotky jsou holt jenom placatý vobrázky. Nikdy předtím jsem žádnou takovou nepotkal, a ani nikdy potom. No, co ti budu povídat, byli jsme do ní zabouchlí všichni. Teda, skoro všichni..."

Kouká mi do očí, asi má dojem, že mě moh svejma vzpomínkama otravovat, tak rychle přidá na důrazu, aby stih říct to důležitý, než se nějak vymluvim a prchnu:

„Hele, může to znít pateticky, ale vona byla fakt zázrak. Byla vodněkud ze Žižkova, táta v Kolbence, máma hrála všelijaký vedlejší role v tamnim divadle, prostě normální rodina. Ale Vlaštovka... měla talentů na deset lidí. Chodila na konzervatoř, uměla hrát na cokoli, z čeho jsi dostal aspoň jeden tón, tak, že to vypadalo, jako bysme s sebou měli přibalenej symfoňák. Vyhrávala s trampskejma básničkama všelijaký ty soutěže, kde jsi jinak musel to tý prolezie narvat aspoň jednoho Lenina a dva partyzány. Ale Vlaštovka dovedla rozbrečet pár řádkama vo slunci, co zapadá nad starym kempem, i vysloužilýho politruka. Řádkama, který sama napsala, mimochodem. Vedla nám taky kroniku, kreslila a psala zvadla, taky jedinečný dílka a..." zarazí se:

„Myslíš, že přeháním, žejo?"

„No, přinejmenšim je vidět, že jsi jí měl fakt rád," pousměju se.

„Jo, to měl," povzdechne si.

„Co se jí stalo?" troufnu si zeptat se na to, k čemu evidentně celá tahle řeč spěje.

„To právě pořádně nevím," zamračí se Moták:

„Víš, ona nejen, že byla chytřejší a krásnější než my všicky dohromady, což nakonec zas nebylo tak těžký, ale přitom byla taky hrozně v pohodě. Asi to znáš, inteligentní ženský mívaj v jejím věku často všelijaký divný komplexy a za hezkou fasádou se schová i strašná čarodějnice, ale u ní ne. Vobě nohy na zemi a přitom hlava v oblacích, abych tak řek. Hrozně vzácná kombinace. Navíc tak nějak dovedla přirozeně zlepšit náladu každýmu, kdo kolem ní třeba jenom prošel."

Upije z půllitru, otře si vousy a s lehkym ironickym podtónem dodá:

„Já moc na takový ty nadpřirozený energie nejsem, ale jestli třeba normální člověk vyzařuje nějaký ty pozitivní kvanta dejme tomu jako žárovka, tak vona měla výkon dvou temelínskejch bloků. Na každýho takhle působila... Na každýho kromě jedinýho člověka."

Aha, takže tady bude zakopanej pudl, napadne mě. Určitě v tom bude milostnej trojúhelník, i když jestli si Moták až tolik nevymejšlí, tak možná dokonce nějak víceúhelník nebo přímo teserakt.

„Prostě, začala chodit s jednim kamarádem," slovo kamarád vysloví asi tak, jako když dřete mokrou křídou vo tabuli, „byli jak dvě hrdličky, měli se brát, plánovali, jak se sem vodstěhujou k řece, do domu po její babičce, do kraje, kterej měla tak ráda a tak. No, a pak jsem ho najednou potkal v Praze. Pod ramenem měl zavěšenou nějakou zmalovanou paničku, dělal, že mě nevidí. Ale já se nedal a spustim na něj, jak se mu vede a tak. Hned se mi začal chlubit, jak přes známost dostal dobrý místo na výboru, naznačoval mi, že kdybych chtěl, může mě ze starýho kamarádství popostrčit v pořadníku na auto a podobně. Ptám se, kde že je Vlaštovka, a víš, co mi řek...?"

Jasně řečnická otázka, tak jenom pípnu:

„Ne, co?"

Starej pán nakřáplym hlasem, jako by se chystal rozbrečet nebo navopak vyrazit na poslední zteč, povídá:

„Že už s ní nechodí, že tu krávu ordinérní stejně nemoh vystát."

Díváme se na sebe, nevím, co bych měl říct, tak aspoň ve chvíli, kdy už je to ticho moc dlouhý plácnu:

„A co vona?"

Moták pokrčí rameny:

„Nikdy už jsem jí neviděl. Prej jí to dost vzalo. Prej odjela někam sem. Nemysli, že jsem jí tu tenkrát nehledal. Jenže nikdo z lidí, který by jí měli znát, o ní nevěděl, nanejvejš tvrdili, že s ní před časem mluvil kamarád jejich strejce nebo tak něco. Ale všecky stopy se ukázaly bejt lichý. Začalo mi z toho hrabat, prošel jsem postupně celý povodí, vylez na všecky kopce, prošťoural všecky lomy a hradní zříceniny, ptal se v každý vesnici, skoro i vobracel kameny. No, nenašel jsem jí. Pak jsem se znova zamiloval, voženil, narodily se mi děti, měl jsem jiný starosti."

Dopije pivo a mávne na hostinskýho.

„Už půjdu, vono neni zdravý se tu nad sebou takhle dojímat. Jenže, co mi žena umřela a synové se rozprchli do světa, mám zas na starý kolena čas toulat se tu po kopcích a doufat, že přece jenom aspoň ještě jednou potkám svý mládí. Vono je tu ostatně hezky, mám pocit, jako kdyby tu byla tak nějak všude, jako kdybych jí moh potkat za prvnim ohybem cesty. Že si někde navečer sednu v sadu, budu koukat dolů na řeku a najednou přijde, mladá a krásná jako tenkrát. Vždycky to byl její kraj. Občas zaslechnu, že... no nic. Prostě, když jsem si přečet tvojí povídku, myslel jsem, žes jí třeba potkal..."

„Bohužel ne," zavrtím hlavou, „i když je pravda, že jsem to taky psal tady. Před rokem na vodě, o kus vejš vocaď u jezu..."

„Holt je to její kraj," zopakuje zamyšleně Moták, zaplatí a zvedne se k odchodu:

„Každopádně ahoj a měj se dobře, díky, žes tu se mnou vydržel, málokdo má dneska náladu poslouchat plačtivý vzpomínky starýho dědka," zazubí se pod vousy, nahodí si usárnu na záda, naposledy mávne a zmizí otevřenýma dveřma v podvečeru.

Sedím u stolu zase sám, z televize zavěšený nad barpultem řvou televizní zprávy. Chvíli přemýšlím, jestli jsem se přece jenom pro tu svou povídku tenkrát neinspiroval někde jinde a třeba nevědomky nevyužil nějaký zasutý vyprávění někoho jinýho, ale dospěju k názoru, že asi ne a že náhody se prostě stávaj.

Když za dvacet minut odcházím na vlak, všimnu si, že na židli zůstal ležet Motákův cancák. Hospodskej nevypadá zrovna důvěryhodně, že bych mu ho svěřil, takže si ten starej sešit radši dám bez čtení do horní kapsy gemmy a chvíli přemýšlím, jak toho starýho trempa přes kamarády nejlíp znova najít, abych mu ty jeho vzpomínky zas moh vrátit. Kolem nádraží už ho nikde nezahlídnu, tak si koupím lístek a počkám pár minut, až po mostě přijede motorák.

Cesta zpátky do Prahy je dlouhá. Poklimbávám na sedačce, z venkovní krajiny toho moc vidět neni, noc přišla celkem rychle. Ostatně, léto už taky bude končit.

Na přestupu na rychlík v okresním městě se dostanu do stejnýho vagónu s nějakým dětským oddílem. Mláďata pobíhaj po voze, řvou a narozdíl od svejch ztrhanejch vedoucích, který je těžce nezvládaj, maj ještě spoustu sil. Spát se nedá, koukat z vokýnka taky ne, mapu už znám nazpaměť. Chvilku váhám a pak vytáhnu z horní kapsy batohu Motákův sešit. Asi bych se mu v tom neměl hrabat bez jeho souhlasu, ale zvědavost je prostě silnější.

První dvě strany jsou bílé, jen s rozpitým razítkem s woodcraftem a názvem osady, na třetí je už známá fotka. Ferda, Moták, Nelly, Čopek (mimochodem, podezřele podobný člověku, jehož obličej nedávno proběh novinama při skandálu s falšováním lustračních osvědčení) a Vlaštovka. Dívám se na ni a přemýšlím, jaká tahle holka asi doopravdy byla.

„A hele, není to Vlaštovka?“ ozve se mi za rameny tentokrát mnohem mladší hlas. Uhrovatý kluk, jeden z těch vedoucích.

„Jo,“ řeknu, „ty jí znáš?“

„Moc ne. Hele, jestli jsi nějakej její kamarád, vyřiď jí, že hrozně děkujem a pozdravujem a že to u nás má schovaný a tak.“

„Co má u vás schovaný?“ koukám na něj vyjeveně.

„No, potkali jsme jí předevčírem večer na našem kempu v lomu. Skvělá holka, celej večer hrála na kytaru, měli jsme parádní zpívandu. A druhej den nás protáhla po všech možnejch koutech kolem řeky, o každym místě něco věděla, historii a tak, a uměla to podat, děcka jí visely na rtech. Akorát jsme se jí pak nějak ztratili a nestihli poděkovat...“

Chvíli váhá, ale nedá mu to:

„Jestli jí znáš, myslíš, že by se s ní bylo zas možný někdy někde sejít?“

Neodpovídám.

Jak se vlak žene dopředu, objevujou se za oknem v noční tmě jasný body vzdálenejch lamp a zase mizej za neviditelnejma překážkama. Občas problesknou víckrát, ale okolní krajina je setmělá a nikdy nedokážu s jistotou říct, jsou-li to určitě ty stejný.

_____

Jan Pohunek - Přebral
1. místo v próze
Trapsavec 2011